

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA W RZESZOWIE

Nr ewid. 00/2013/I/13/001/LRZ

Wspólna informacja o wynikach kontroli Realizacji Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007 – 2013

R z e s z ó w m a r z e c 2 0 1 4 r .

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Dyrektor Delegatury:

Wiesław Motyka

Akceptuję:

Wojciech Kutyla

Wiceprezes

Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes

Najwyższej Izby Kontroli

dnia, marca 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
00-950 Warszawa
tel./fax: 022-4445000
www.nik.gov.pl

Wykaz stosowanych skrótów i pojęć

Beneficjent	Osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, która bierze udział w realizacji projektu z udziałem środków dofinansowania w ramach Programu
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
IA	Instytucja Audytowa (Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej)
IC	Instytucja Certyfikująca
IZ	Instytucja Zarządzająca
KM	Komitet Monitorujący
MF	Ministerstwo Finansów
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Partner Wiodący/ beneficjent wiodący	Jeden z beneficjentów – partnerów realizujących projekt, wskazany w decyzji lub umowie o dofinansowanie, który jest stroną tej umowy lub decyzji, biorąc na siebie odpowiedzialność finansową i prawną za całość realizowanego projektu. Odpowiada za koordynację partnerstwa oraz pośredniczy w przekazywaniu dla partnerów projektu środków dofinansowania, które są dokonywane z rachunku programu
PUW	Podkarpacki Urząd Wojewódzki
Rozporządzenie w sprawie EFRR	Rozporządzenie WE Nr 1080/2006 z 5 lipca 2006 r. w sprawie <i>Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego</i>
Rozporządzenie Ogólne	Rozporządzenie Rady WE nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. <i>ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności</i>
RPK	Regionalny Punkt Kontaktowy
Rozporządzenie Wykonawcze	Rozporządzenie Komisji WE nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. <i>ustanawiające szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego</i>
Urząd	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
WST	Wspólny Sekretariat Techniczny

Wprowadzenie

1. Założenia kontroli – cel, zakres i okres kontroli

Przedmiotem kontroli była ocena prawidłowości i stopnia realizacji – przez podmioty polskie i słowackie – priorytetów i celów *Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007 – 2013*, zwanego dalej *Programem*, w szczególności:

- skuteczności funkcjonowania wspólnej struktury organizacyjnej, powstałej w obu krajach na potrzeby zarządzania, wdrażania i kontroli *Programu*;
- realizacji przez beneficjentów poszczególnych projektów (tematów) w ramach I i II osi priorytetowej *Programu* pod względem legalności, rzetelności i gospodarności;
- osiągnięcia celów operacyjnych, przewidzianych dla tych osi priorytetowych.

Program jest jednym z programów, współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej, a jego głównym celem jest intensyfikacja współpracy polsko-słowackiej, opartej na partnerstwie, która sprzyjać będzie trwałemu rozwojowi obszaru przygranicznego. Zgodnie z tym zasadniczym celem, *Program* ma się przyczynić do realizacji celów strategicznych:

- wspieranie rozwoju partnerskiej współpracy w zakresie poprawy stanu infrastruktury transgranicznej, prowadzącej do integracji przestrzennej obszaru oraz zwiększenia jego dostępności i atrakcyjności dla mieszkańców, inwestorów i turystów;
- promowanie partnerskiej współpracy na rzecz trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego, kulturalnego i środowiska w polsko-słowackim regionie przygranicznym;
- promowanie inicjatyw lokalnych i nawiązywanie kontaktów transgranicznych poprzez realizację mikroprojektów, opartych na działaniach typu „ludzie dla ludzi”.

Wymienione cele strategiczne realizowane są w ramach – tematycznie określonych – czterech osi priorytetowych: *I. Rozwój infrastruktury transgranicznej; II. Rozwój społeczno-gospodarczy; III. Wsparcie inicjatyw lokalnych (mikroprojekty)*

oraz IV. *Pomoc techniczna*, przy zachowaniu wymogu partnerstwa, tj. współpracy minimalnie dwóch partnerów z dwóch różnych krajów.

Kontrola *Programu* została podjęta – na podstawie umowy o współpracy, zawartej w dniu 18 lutego 1998 r. pomiędzy Najwyższą Izbą Kontroli, a Najwyższym Urzędem Kontroli Republiki Słowackiej (NKU) – w wyniku wspólnej inicjatywy Delegatury NIK w Rzeszowie oraz Expozitur NKU: w Koszycach i w Preszowie. Kontrola – równolegle w Polsce i Słowacji – przeprowadzona została w okresach:

- od listopada 2009 r. do sierpnia 2010 r. (P/09/172);
- od września 2012 r. do maja 2013 r. (I/13/001)

W okresie od listopada 2009 r. do sierpnia 2010 r. przeprowadzono kontrolę realizacji *Programu* w latach 2007-2009, tj. za pierwsze 3 lata jego funkcjonowania. W kontroli tej stwierdzono, między innymi, że wykorzystanie środków z EFRR, planowanych na sfinansowanie zadań, objętych *Programem*, wg stanu na koniec I kwartału 2010 r. było niewielkie, podobnie jak rzeczowe i finansowe zaawansowanie wykonania poszczególnych projektów w ramach I i II osi priorytetowej *Programu*. Wynikało to – między innymi – z późnego zatwierdzenia *Programu* przez Komisję Europejską (KE). Przedstawiciele NKU oraz NIK postanowili, że dla osiągnięcia zakładanych celów kontroli, koniecznym jest sprawdzenie sposobu realizacji *Programu* w kolejnych 3 latach jego funkcjonowania, w tym – w celu dokonania oceny stopnia wykorzystania środków EFRR, alokowanych w *Programie*. Niniejsza *Wspólna Informacja* zawiera ustalenia i oceny, wynikające z obu kontroli, obejmując tym samym okres 6 lat funkcjonowania *Programu*, tj. lata 2007 - 2012.

Podmioty objęte kontrolą:

1/ Po stronie polskiej

- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego¹ – wykonujące obowiązki IZ oraz IC;

¹ Od 27 listopada 2013 roku – **Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju**; Ministerstwo to zostało utworzone w drodze włączenia, do dotychczasowego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, komórek organizacyjnych dotychczasowego Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej – rozporządzenie Rady Ministrów z 27.11.2013 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz zniesienia Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (Dz. U. 2013, poz. 1390)

- Ministerstwo Finansów – Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej jako IA;
- Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie – Wojewoda Podkarpacki jako kontroler I-go stopnia;
- Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie – pełniący rolę Regionalnego Punktu Kontaktowego;
- 9 beneficjentów na terenie Województwa Podkarpackiego, którzy pełnią (pełnili) rolę Partnerów Wiodących, realizujących projekty w ramach *Programu*.

2/ Po stronie słowackiej

- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Regionalnego (MRiRR), od 1 lipca 2010 r.² pełniące rolę Krajowego Koordynatora, wynikającą z *Programu*, polegającą między innymi na współpracy z IZ w koordynacji działań programowych w Republice Słowackiej, zwane dalej Koordynatorem Krajowym;
- dwa Urzędy Województw Samorządowych (Prešovskiego i Žilinskiego), które pełniły rolę Punktów Informacyjnych;
- 21 beneficjentów, pełniących rolę Partnera Wiodącego: 11 z terenu Województwa Prešovskiego oraz 10 z obszaru Województwa Žilinskiego.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Wszystkie instytucje i podmioty, zaangażowane w realizację *Programu* w obu krajach, podlegały rygorom określonych przepisów prawa Unii Europejskiej oraz wymogom samego *Programu* i *Podręcznika Programu*, a także wybranych przepisów krajowych. Regulacje te spowodowały, że potencjalni beneficjenci środków EFRR, alokowanych w *Programie*, pochodzący czy to ze Słowacji czy z Polski, podlegali takim samym procedurom ubiegania się o te środki, a Partnerzy Wiodący mieli takie same obowiązki wobec pozostałych partnerów, wspólnie realizujących projekt. Umowy o dofinansowanie projektów, zawierane przez IZ z beneficjentami, każdorazowo sporządzane były w dwóch językach – polskim i słowackim, identyczne były zasady kwalifikowalności oraz refundacji wydatków.

² do 30 czerwca 2010 r. zadania te wykonywało Ministerstwo Budownictwa i Rozwoju Regionalnego RS

Kontrole, przeprowadzone równoległe przez naczelne organy kontroli Republiki Słowackiej i Rzeczypospolitej Polskiej, przyniosły podobne ustalenia, sprowadzające się do następujących wniosków:

1. Oba państwa, zaangażowane w realizację *Programu*, działając zgodnie z art. 14 *Rozporządzenia w sprawie EFRR*³, terminowo powołały wspólną strukturę organizacyjną dla potrzeb zarządzania i wdrażania *Programu*.

Głównymi elementami tej struktury ustanowiono polskie: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (MRR), wypełniające zadania IZ i IC, oraz Ministerstwo Finansów – Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej (GIKS) – do pełnienia funkcji IA. Powołano także, w oparciu o art. 63 ust. 1 *Rozporządzenia Ogólnego*⁴, Komitet Monitorujący, w skład którego weszli upoważnieni przedstawiciele obu krajów.

Po stronie słowackiej ustanowiono Koordynatora Krajowego *Programu*, który miał wspierać IZ w koordynacji stosownych działań programowych w RS. Był on odpowiedzialny za utworzenie niezawodnego, wewnętrznego systemu kontroli dla potrzeb *Programu* w sekcji sterowania programów rozwoju regionalnego oraz za płatności z budżetu państwa dla partnera wiodącego (PW) i partnera projektu (PP), realizujących zadania na terenie RS.

Ustalenia kontroli wskazują, że instytucje obu krajów, zarządzające *Programem*, rzetelnie i prawidłowo realizowały swoje obowiązki z niego wynikające, zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, z normami prawnymi Słowacji i Polski oraz z dokumentami programowymi.

³ uchylone z dniem 1 stycznia 2014 r. na podstawie art. 15 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu "Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz.U.UE.L.2013 Nr 347, poz. 289);

⁴ uchylone z dniem 1 stycznia 2014 r. na podstawie art. 153 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. U.UE.L.2013 Nr 347, poz. 320)

2. Zadania instytucji kontrolnych (kontrolerów I-go stopnia), określone w art. 16 Rozporządzenia w sprawie EFRR, po stronie polskiej przypisane zostały wojewodom województw przygranicznych, znajdujących się na obszarze oddziaływania Programu – na mocy porozumień, zawartych z nimi przez IZ.

Po stronie słowackiej, obowiązek realizacji kontroli I-go stopnia ciążył na Krajowym Koordynatorze Programu.

Wykonywanie przez Wojewodę Podkarpackiego obowiązków Kontrolera I-go stopnia oceniono jako rzetelne, a wydatkowanie przez niego środków na ten cel, przewidzianych w IV osi priorytetowej Programu, jako legalne i gospodarne. Działania Krajowego Koordynatora RS w zakresie kontroli I-go stopnia zostały ocenione jako rzetelne. Wykorzystanie środków z IV osi priorytetowej, przeznaczonych na te zadania, oceniono jako gospodarne.

3. Słowackie urzędy wojewódzkie w Preszowie i w Żylinie – działające stosownie do postanowień Programu jako Punkty Informacyjne - wykonywały przydzielone obowiązki w zakresie informowania, poradnictwa i konsultacji, udzielanych dla wnioskodawców. Urzędy te prawidłowo korzystały ze środków EFRR – przewidzianych w ramach IV osi priorytetowej – na realizację zadań, wynikających z Programu.

Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – jako Regionalny Punkt Kontaktowy – realizował podobne zadania, przy czym nie były one finansowane środkami z Programu.

Wykonywanie obowiązków przez ww. Punkty Informacyjne oraz przez Regionalny Punkt Kontaktowy ocenione zostało pozytywnie.

4. Partnerzy Wiodący projektów – polscy i słowaccy beneficjenci – obowiązani byli do wykonywania szeregu zadań, wynikających z przepisów art. 20 Rozporządzenia w sprawie EFRR. Przede wszystkim, powinni byli podpisać stosowne umowy z partnerami projektów, w których należało ustalić wzajemne relacje oraz zawrzeć niezbędne zapisy, gwarantujące należyte zarządzanie funduszami przeznaczonymi na daną operację (wraz z warunkami

odzyskania kwot nienależnie wypłaconych), jak też ustalające zasady przekazywania środków EFRR wszystkim beneficjentom, biorącym udział w operacji.

Wszyscy skontrolowani Partnerzy Wiodący wywiązali się z powyższych obowiązków rzetelnie. Mimo występowania pewnych opóźnień w zawieraniu umów o dofinansowanie – niezależnych od Partnerów – finansowy i rzeczowy zakres projektów realizowany był prawidłowo, wg aktualnych harmonogramów.

Naczelne organy kontroli Republiki Słowackiej i Rzeczypospolitej Polskiej – na podstawie wyników kontroli równoległych – zgodnie stwierdziły, że wszystkie instytucje i podmioty, zaangażowane w realizację *Programu* w obu krajach, prawidłowo wykonywały swoje obowiązki.

Najwyższa Izba Kontroli wskazała jednak, że pomimo braku istotnych nieprawidłowości w realizacji *Programu*, IZ powinna podjąć skuteczne działania w celu jak najszybszego zawarcia umów o dofinansowanie na środki EFRR, pozostające w *Programie* wg stanu na koniec 2012 r. w wys. 17.142 tys. euro.

NIK oceniła, iż jak najwcześniejsze rozpoczęcie realizacji projektów przez kolejnych beneficjentów pozwoli na zakończenie zadań *Programu* w terminie, który umożliwi otrzymanie płatności i pełne wykorzystanie przyznanych środków, tj. do końca 2015 r.

Z informacji z dnia 10 marca 2014 r., przekazanej do NIK przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju RP wynikało, między innymi, że – według stanu na dzień 7 marca 2014 r. – umowami o dofinansowanie nie objęto jeszcze kwoty 8.611,8 tys. euro, alokowanych⁵ w *Programie*.

3. Uwarunkowania organizacyjno – prawne

3.1 Uzasadnienie podjęcia kontroli

⁵ Z ww. informacji Ministra (pismo DWT-II-8243-(1)-1-RK/14; NK 63292/14) wynikało, że decyzją KE z dnia 10 grudnia 2013 r., zwiększono środki z EFRR w *Programie* do kwoty 159.535.701,42 euro.

W dniu 20 grudnia 2007 r. Komisja Europejska – decyzją nr C (2007) 6534 zatwierdziła *Program*. Został on objęty wsparciem Wspólnoty Europejskiej w ramach EFRR dla określonych obszarów przygranicznych, leżących po stronie polskiej i słowackiej. Obszarami wsparcia Programu po polskiej stronie stał się – między innymi – tzw. podregion krośnieńsko-przemyski, a po stronie słowackiej – regiony: Kraj Žilinski i Kraj Prešovski. Dodatkowo, do *Programu* – po stronie polskiej – włączone zostały, między innymi, także powiaty: rzeszowski oraz grodzki Rzeszów, mogące brać udział w projektach jako obszary przyległe.

W kontroli P/09/172 ustalono, że *Program* formalnie zaczął funkcjonować dopiero od 11 stycznia 2008 r., co miało wpływ, między innymi, na niewielkie zaangażowanie rzeczowe i finansowe w jego realizacji na koniec I kwartału 2010 r. Po upływie 3 lat okresu objętego *Programem* (2007-2009) – wykorzystanie środków EFRR wyniosło tylko 4,8 mln euro, tj. 7,3% wartości dofinansowania zatwierdzonych projektów oraz 3% wartości tych środków, przewidzianych w *Programie*. Według stanu na koniec I kwartału 2010 r., IZ zawarła 55 umów o dofinansowanie projektów – z beneficjentami obu krajów – na kwotę 79.238,9 tys. euro, tj. 50,3% ww. środków.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że dla wykorzystania przewidzianych w *Programie* środków EFRR, zgodnie z art. 93 *Rozporządzenia ogólnego*, do końca 2011 r. wnioski o płatność do Komisji Europejskiej (KE) powinny objąć nie mniej niż 10.781,7 tys. euro; a następnie, licząc narastająco, do końca 2012 r. – co najmniej 35.998,4 tys. euro; do końca 2013 r. – nie mniej niż 88.377 tys. euro i do końca 2014 r. – co najmniej 115.499,7 tys. euro. NIK oceniła, że jeżeli wartość wniosków, liczona narastająco, składanych do KE na koniec poszczególnych lat trwania *Programu*, będzie niższa niż określone w tych wartościach brzegowych, spowoduje to utratę takiej kwoty, której będzie brakować do wskazanego poziomu.

W celu zbadania zakresu i prawidłowości realizacji *Programu* w kolejnych trzech latach (2010-2012), w tym – zakresu uwzględnienia ocen, uwag i wniosków NIK po kontroli P/09/172 – przedstawiciele NKU Republiki Słowackiej oraz NIK postanowili przeprowadzić równoległą kontrolę w instytucjach oraz u beneficjentów, zaangażowanych w realizację Programu.

3.2. Charakterystyka stanu prawnego

Stan prawny, dotyczący kontrolowanego obszaru – zarówno w ramach prawa wspólnotowego jak też prawa obu krajów zaangażowanych w *Programie* – uległ w latach 2010–2012 kilku zmianom w stosunku do tego, który obowiązywał w latach 2007–2009, tj. w okresie objętym kontrolą P/09/172. Najważniejsza zmiana dotyczyła *Rozporządzenia ogólnego*, a wprowadzona została Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 539/2010 z dnia 16 czerwca 2010 r.⁶, zwanym dalej *Rozporządzeniem zmieniającym*. Wskutek tej zmiany, kwota alokacji z roku 2007 została podzielona na 6 równych części i została dodana do alokacji przewidzianej w latach 2008 – 2013, w wysokości 1/6 rocznie.

Nie uległ zmianie sam *Program*, natomiast – zgodnie z uchwałą nr 17/2012 z dnia 4 grudnia 2012 r., podjętą przez Komitet Monitorujący – zaktualizowany został *Podręcznik Programu*. Najważniejsze zmiany dotyczyły: doprecyzowania okresu kwalifikowalności wydatków i kosztów; zmiany terminu złożenia końcowego raportu cząstkowego do kontrolerów pierwszego stopnia oraz końcowego raportu z postępu realizacji projektu do Wspólnego Sekretariatu Technicznego (WST); określenia daty od której liczony jest okres trwałości projektu, a także wkładu wspólnotowego z EFRR w ramach II osi priorytetowej oraz aktualizacji danych kontaktowych instytucji zaangażowanych we wdrażanie *Programu*. Dla projektów, które zakończyły rzeczową realizację projektu zgodnie z datą określoną w umowie o dofinansowanie do końca listopada 2012 r., obowiązywała wcześniejsza wersja *Podręcznika Programu*.

W okresie 2007-2012 przeprowadzono 2 nabory wniosków o dofinansowanie realizacji projektów w ramach I i II osi *Programu*: pierwszy nabór – pod koniec 2008 r, drugi – w I kwartale 2010 r. Zasadą, przewidzianą *Programem*, było objęcie każdego projektu dofinansowaniem – środkami EFRR – do wysokości 85% wartości wydatków kwalifikowalnych, zaś 15% wartości pozostałych wydatków zapewnić powinien każdy beneficjent. Istotną różnicą pomiędzy prawodawstwem słowackim a polskim było to, że w Republice Słowackiej – w ramach ww. 15% wartości

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 539/2010 z dnia 16 czerwca 2010 r. *zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w odniesieniu do uproszczenia niektórych przepisów oraz w odniesieniu do niektórych przepisów w zakresie zarządzania finansowego*

pozostałych wydatków kwalifikowalnych projektu – beneficjent słowacki mógł dodatkowo otrzymać środki z budżetu państwowego RS, po zawarciu stosownej umowy z Koordynatorem Krajowym. Środki te stanowiły 10% wartości wydatków nieobjętych dofinansowaniem z EFRR, a nawet 15% – w przypadku ministerstw i jednostek budżetowych. Dzięki takiej pomocy, beneficjenci słowaccy nie ponosili ze środków własnych nakładów na realizację projektów lub ponosili je w wysokości 5% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu, podczas gdy beneficjenci polscy byli zobowiązani do finansowania 15% takich wydatków.

4. Ważniejsze ustalenia kontroli

4.1. Wykonywanie zadań i obowiązków przez instytucje zarządzające *Programem*

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Rzeczypospolitej Polskiej rzetelnie wywiązywało się z obowiązków Instytucji Zarządzającej (IZ) *Programem* oraz Instytucji Certyfikującej (IC).

Wykonywanie przez Ministerstwo zadań IZ, określonych przepisami *Rozporządzenia ogólnego* oraz *Rozporządzenia w sprawie EFRR*, w szczególności polegających na: zapewnieniu weryfikacji wydatków zrealizowanych przez każdego z beneficjentów; monitorowaniu Programu oraz sporządzaniu odpowiednich sprawozdań do KE, a także na kierowaniu pracami Komitetu Monitorującego (KM) oraz dostarczaniu mu wymaganej dokumentacji, ocenione zostało jako rzetelne. Zarówno IZ jak i KM monitorowały wskaźniki finansowe oraz wskaźniki określone w ramach *Programu*, o których mowa w art. 37 ust. 1 c/ *Rozporządzenia Ogólnego*. IZ, działając według art. 67 tego *Rozporządzenia*, w badanym okresie sporządzała i przysyłała na adres KE, w wymaganym terminie, roczne sprawozdania z realizacji *Programu*, uzyskując wcześniej ich zatwierdzenie przez KM. KE oceniła te sprawozdania – w tym także w części dotyczącej monitoringu *Programu* – jako satysfakcjonujące, stwierdzając między innymi, że podawane tam informacje

spełniały warunki co do zakresu monitorowania programu operacyjnego przez IZ, podane w art. 66 ust. 2 *Rozporządzenia Ogólnego*.

Realizacja *Programu* w okresie do końca I kwartału 2010 r. nie przebiegała prawidłowo – wykorzystano 3% środków EFRR (na 157,4 mln euro), alokowanych w jego ramach – jednak nie zależało to od działania (lub jego zaniechania) instytucji obu państw, zaangażowanych w *Programie*. Po upływie 3 lat, na koniec 2012 r., IZ zawarła z beneficjentami (Partnerami Wiodącymi) obu krajów 101 umów na dofinansowanie z EFRR, przewidujących płatności w wysokości 140.503,1 tys. euro, tj. 89,1% tych środków, przewidzianych w *Programie*. Do wykorzystania – do objęcia umowami – na koniec 2012 r. pozostały w *Programie* środki EFRR w wysokości 17,1 mln euro.

Z ww. informacji z dnia 10 marca 2014 r., przesłanej do NIK przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynikało, między innymi, że na dzień 31 grudnia 2013 r. zawarto 109 umów na kwotę 144.530,4 tys. euro, w których Partnerami Wiodącymi było 41 podmiotów ze Słowacji i 68 podmiotów polskich.

Z informacji tej wynikało także, że na dzień 7 marca 2014 r. podpisano umowy o dofinansowanie z EFRR dla 114 projektów na kwotę 150.923,9 tys. euro.

Na koniec 2012 r. zakończono realizację 43 projektów, dofinansowanych kwotą 44.315,6 tys. euro, co stanowiło 28,2% alokacji środków EFRR. Poziom zgłoszeń płatności do KE, wskazany przez NIK po kontroli P/09/172, został znacznie przekroczony, co wskazywało na możliwość wykorzystania wszystkich środków EFRR, przewidzianych dla *Programu*.

Z ww. informacji, przesłanej do NIK przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynikało, że na dzień 31 grudnia 2013 r. zakończono realizację (tj. wypłacono ostatnią refundację) 65 projektów, dofinansowanych kwotą 63.903 tys. euro.

Wykonywanie przez Ministerstwo obowiązków IC, wynikających z przepisów cyt. wcześniej *Rozporządzeń*, także ocenione zostało jako rzetelne i prawidłowe. IC zapewniła utrzymywanie – w formie elektronicznej – zapisów księgowych, dotyczących wydatków zadeklarowanych KE, poprzez system informatyczny KSI (SIMIK 07-13). System ten służy rejestracji i przechowywaniu zapisów księgowych

dla każdego projektu w ramach *Programu* oraz gromadzeniu danych na temat realizacji *Programu* do celów zarządzania finansowego, monitorowania, weryfikacji, audytu i oceny, a instytucje, biorące udział w realizacji *Programu*, zobowiązane są do wprowadzania danych finansowych do tego systemu.

W okresie objętym kontrolą IC przesłała do KE 22 poświadczone deklaracje wydatków i wnioski o płatność, na łączną wartość 68.866,6 tys. euro. Przesłano je terminowo, były one zgodne z wymaganymi wzorami, dane w nich zawarte były rzetelne, a dokumenty te były wcześniej weryfikowane zgodnie z obowiązującymi procedurami. Na koniec 2012 r. – od początku realizacji *Programu* – zgłoszono do KE płatności na wartość 70.449,4 tys. euro, tj. 44,8% środków EFRR, alokowanych w *Programie*. IC – do celów poświadczenia – uwzględniała wyniki audytów IA, zawarte w rocznych sprawozdaniach audytowych, określonych w art. 62 ust. 1 d/ (i) *Rozporządzenia ogólnego*, przekazywanych do Komisji Europejskiej.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Regionalnego Republiki Słowackiej (Koordynator Krajowy) należycie wykonywało swoje zadania, ustanowione dla niego w *Programie*.

Ministerstwo – jako Koordynator Krajowy – w szczególności zapewniło koordynację wdrażania *Programu*, wykonywało działania koncepcyjne i metodyczne w zakresie przygotowania, zarządzania, koordynacji i wdrażania dokumentów programowych po stronie słowackiej. Utworzono wewnętrzny system kontrolny, opracowano właściwe procedury, zabezpieczające wdrożenie i wykorzystywanie środków finansowych w zgodzie z przepisami prawnymi UE i RS.

Ministerstwo należycie zabezpieczyło oddzielenie funkcji kierowniczych od płatniczych i kontrolnych, wykonując zadania kontroli pierwszego stopnia oraz obowiązki związane ze współfinansowaniem projektów dla słowackich partnerów *Programu* z budżetu państwowego Republiki Słowackiej. Zapewniło odpowiednie warunki, aby te czynności pozostawały w zgodności z dokumentami programowymi, stanem prawnym UE i RS oraz z umowami o udzieleniu pomocy finansowej z EFRR i ze słowackiego budżetu państwa.

Koordinator Krajowy współpracował z IZ oraz z WST przy przygotowaniu dokumentacji programowej a także jej aktualizacji, opracowaniu corocznych raportów o *Programie* dla potrzeb KE, oraz przy opracowywaniu *OSZiK*⁷ dla *Programu*.

Dofinansowanie z budżetu RS, przewidziane w 88 umowach Koordynatora Krajowego ze słowackimi partnerami projektów, według stanu na koniec 2012 r. wynosiło prawie 7.407 tys. euro, z czego wykorzystano 3.898 tys. euro, tj. 52,63%.

Ministerstwo Finansów RP prawidłowo wypełniało funkcję Instytucji Audytowej (IA).

Ministerstwo Finansów pełniło w *Programie* funkcję IA, a obowiązki, przewidziane w art. 62 *Rozporządzenia Ogólnego*, wykonywał Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej. IA była odpowiedzialna za koordynację prac audytowych *Programu*, wykonywanych w obu państwach.

IA rzetelnie – zgodnie z zatwierdzoną przez Komisję Europejską *Strategią Audytu*, przy zachowaniu uznanych w skali międzynarodowej standardów audytu – wykonywała obowiązki w zakresie przeprowadzania corocznych audytów, które spełniały warunki, nałożone przepisami *Rozporządzenia ogólnego* i *Rozporządzenia wykonawczego*. W każdym roku badanego okresu IA realizowała obowiązek prowadzenia audytu operacji na podstawie stosownej próby, w celu weryfikacji zadeklarowanych wydatków, zgodnie z art. 62 ust. 1 b *Rozporządzenia Ogólnego*. Audyt operacji prowadzono według art. 16 ust. 1 *Rozporządzenia wykonawczego*, na próbie operacji, wybranej metodą losową, zgodnie z metodologią, podaną w *Strategii Audytu*, oraz w oparciu o opublikowane przez KE wytyczne co do metody wyboru próby.

IA zapewniła prowadzenie audytów w celu weryfikacji skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli *Programu*, do czego zobligowana była przepisem art. 62 ust. 1a *Rozporządzenia ogólnego*. Przesyłając terminowo do KE roczne sprawozdania z audytu, IA załączała do nich opinię dot. funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli *Programu*. Audyty tych systemów przeprowadzono, między innymi, w IZ, IC, WST i Kontrolerów I-go stopnia. Po zbadaniu

⁷ *Opis Systemu Zarządzania i Kontroli dla Programu*, zatwierdzony w grudniu 2008 r. przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli w Programie za okres od 1 lipca 2011 r. do 30 czerwca 2012 r., IA wyraziła – w grudniu 2012 r. – opinię, że w podanym okresie *system zarządzania i kontroli ustanowiony dla Programu (...), był zgodny z odpowiednimi wymaganiami art. 58–62 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 i sekcji 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 i funkcjonował skutecznie...* Sprawozdania, wraz z załączonymi opiniami, każdorazowo zostały zaakceptowane przez KE.

Kontrolerzy I-go stopnia w obu krajach rzetelnie wykonywali swoje zadania.

Obowiązki kontrolerów I-go stopnia po stronie polskiej wypełniali wojewodowie trzech województw, graniczących z Republiką Słowacką, na mocy porozumień, zawartych z IZ w oparciu o art. 16 *Rozporządzenia w sprawie EFRR*. Po weryfikacji: administracyjnych, finansowych, technicznych i merytorycznych elementów realizowanego projektu, wystawiali oni certyfikaty kontroli I-go stopnia, które – wraz z odpowiednimi wnioskami o płatność – stanowiły podstawę do refundacji środków z EFRR. W latach 2010 – 2012 wystawiono 602 certyfikaty, poświadczając kwalifikowalność 42.918,1 tys. euro, tj. 89,3% kwoty zgłoszonej do certyfikacji⁸. Dodatkowo, IZ – pełniąc funkcję kontrolera I-go stopnia dla wydatków w ramach *IV Osi priorytetowej* – wystawiła 47 certyfikatów na 1.263,3 tys. euro, tj. 96,8% kwoty, zgłoszonej do certyfikacji.

Łącznie, w latach 2010 – 2012, polscy kontrolerzy I-go stopnia wystawili 649 certyfikatów, poświadczając, że – spośród 49.366,6 tys. euro, wydatkowanych na realizację projektów i zgłoszonych przez beneficjentów do certyfikacji – 44.181,8 tys. euro, tj. 89,5%, spełniało warunki *Programu* i kwalifikowało się do refundacji ze środków EFRR.

Wojewoda Podkarpacki został pozytywnie oceniony za rzetelne wykonywanie obowiązków Kontrolera I-go stopnia. Realizując przyjęte plany kontroli, w latach 2010-2012 przeprowadził 258 kontroli u beneficjentów z terenu woj. podkarpackiego (w tym 109 – u PW), z czego 215 kontroli administracyjnych oraz 43 – na miejscu. Wystawił w tym okresie 203 *Certyfikaty potwierdzenia kontroli I-go stopnia*,

⁸ Wojewoda Małopolski – 258 certyfikatów na 22.158 tys. euro (93,2% kwoty, zgłoszonej do certyfikacji);
- Wojewoda Podkarpacki – 203 certyfikaty na 10.453 tys. euro (85% kwoty, zgłoszonej do certyfikacji);
- Wojewoda Śląski – 141 certyfikatów na 10.307,1 tys. euro (85,9% kwoty, zgłoszonej do certyfikacji).

potwierdzające wydatki kwalifikowalne w wysokości 10.453,4 tys. euro. Realizując te zadania Wojewoda wykorzystał – legalnie i rzetelnie – środki z EFRR w wys. 65 tys. euro (w tym: 33,8 tys. euro w latach 2010-2012), przyznane w ramach *IV Osi priorytetowej* na wykonywanie zadań Kontrolera I-go stopnia.

Koordinator Krajowy zabezpieczał realizację kontroli pierwszego stopnia wydatków słowackich partnerów projektów. Elementami tej kontroli, podobnie jak po stronie polskiej, było administracyjne sprawdzenie wydatków i skontrolowanie na miejscu fizycznego stopnia realizacji projektów. Wg danych na dzień 31 grudnia 2012 r., kontrolą I-go stopnia objęte były wydatki słowackich beneficjentów *Programu* w łącznej wysokości 49.345 tys. euro. Wydane zostały 662 certyfikaty, poświadczające 97,4% zadeklarowanych wydatków.

Pozytywnie oceniono realizację zadań Punktów Informacyjnych przez województwo Preszovskie i Žyľińskie oraz zadań Regionalnego Punktu Kontaktowego przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego.

Zakres działań, przypisanych ww. Punktom, obejmował wspieranie WST przy realizacji jego zadań, informowanie potencjalnych wnioskodawców o *Programie* i o możliwościach uzyskania wsparcia ze środków EFRR, udzielanie konsultacji w obszarze przygotowywania raportów monitorujących oraz wniosków o płatności, jak również współpraca w zakresie wdrażania planu komunikowania.

Obydwa słowackie Punkty Informacyjne prawidłowo i rzetelnie wykonywały swoje zadania, wypełniając mierzalne wskaźniki, określone dla nich przy realizacji projektu w ramach *IV Osi priorytetowej*, a nawet przekroczyły ich wypełnianie w czterech przypadkach. Na realizację zadań Województwo Presovskie poniosło wydatki w wysokości 39,2 tys euro, w tym: 33,3 tys. euro z EFRR i 3,9 tys. euro z budżetu RS, a Województwo Zilinskie – 34,8 tys. euro, w tym: 29,6 tys. euro z EFRR i 3,5 tys euro z budżetu RS.

Województwa te posiadały utworzony odpowiednio sprawny system kontroli wewnętrznej. Kontrola stosowanych procedur sprawdzających, przy bieżącej kontroli finansowej, nie stwierdziła nieprawidłowości.

Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego rzetelnie wykonywał zadania Regionalnego Punktu Kontaktowego, wynikające z *Programu*. Kierował – do potencjalnych wnioskodawców i beneficjentów – intensywne działania informacyjne i promocyjne, dotyczące *Programu* oraz możliwości pozyskania środków w ramach dofinansowania realizowanych projektów. Udzielał, w różnych formach: informacji, porad i wskazówek, związanych z przygotowaniem wniosków oraz z zagadnieniami szczegółowymi, związanymi z podstawowymi zasadami *Programu*. Urząd ściśle współpracował także z WST, szczególnie w przeprowadzaniu szkoleń i warsztatów, dotyczących *Programu*, oraz w ramach naboru regionalnych ekspertów zewnętrznych do oceny jakościowej projektów, zgłaszanych do dofinansowania.

Pozytywnie ocenione zostało rzetelne wykonywanie obowiązków Partnera Wiodącego przez beneficjentów obu krajów.

Wszyscy skontrolowani Partnerzy Wiodący (PW) – zgodnie z wymogami art. 20 *Rozporządzenia w sprawie EFRR* – zawarli stosowne umowy z partnerami projektów. Umowy te, między innymi, ustalały wzajemne relacje, jak też zasady przekazywania środków EFRR wszystkim beneficjentom, uczestniczącym w operacji. Każdy z PW prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową – jak wymagała tego umowa o dofinansowanie z IZ – w której prawidłowo ujmowane były wszystkie operacje, dotyczące realizowanego projektu. Wydatki, uznane przez kontrolerów I-go stopnia oraz przez WST i IZ jako kwalifikowalne, były zgodne z przepisami Unii Europejskiej i prawem krajowym; wynikały z umów o dofinansowanie. Informowanie publiczne o wdrażanych projektach zabezpieczono przede wszystkim w formie tablic informacyjnych oraz w prasie regionalnej, na stronach internetowych, a także oznaczeniem nabytego majątku stosownym logo i informacją o współfinansowaniu ze środków EFRR. Wszyscy odbiorcy środków pomocowych mieli ustanowione procedury oraz stworzone warunki sprawnego wewnętrznego systemu kontrolnego.

W kilku przypadkach stwierdzono, że okres, jaki upłynął od zatwierdzenia wniosku przez KM do podpisania umowy o dofinansowanie – pomiędzy PW a IZ – był znacznie wydłużony. Wynikało to z przyczyn obiektywnych (np. konieczność aktualizacji dokumentacji projektowej, podejrzenie występowania przesłanek pomocy publicznej), lecz nie miało to wpływu na realizację projektów.

Minimalny okres pomiędzy datą zatwierdzenia wniosku a datą zawarcia umowy z IZ wynosił 4 miesiące, a maksymalny – około 14 miesięcy (dla słowackich PW), oraz – odpowiednio: 5 miesięcy i niemal 20 miesięcy – dla polskich PW. Po zawarciu umów z IZ, słowaccy PW podpisywali umowy o dofinansowanie projektów ze środków budżetu krajowego RS, co trwało od około 2 miesięcy do prawie 10 miesięcy.

W kontroli stwierdzono, iż po stronie słowackiej zakończona została realizacja dwóch projektów, dla których spełnione były cele i mierzalne wskaźniki. Po stronie polskiej, w województwie podkarpackim, siedem projektów zostało zakończonych i rozliczonych.

W pozostałych przypadkach, realizacja projektów i wskaźników, które zostały podane przez PW w raportach cząstkowych i końcowych, odpowiadała faktycznemu zakresowi bieżącej realizacji projektów.

Stan realizacji – na koniec 2012 roku – kilku wybranych, spośród objętych kontrolą, projektów, wraz z podaniem podstawowych informacji o wykonanych działaniach w ramach ich wdrażania, przedstawiono poniżej.

1. Nazwa projektu: **Záchrana drevených chrámov na medzinárodnej drevenej ceste**

Symbol projektu: WTSL.02.02.00-84-119/08

Partner Wiodący: Gréckokatolícke arcibiskupstvo Prešov

Ilość słowackich partnerów projektu: **5**

Ilość polskich partnerów projektu: **8**

Główny cel projektu: *zintenzívnenie poľsko-slovenskej partnerskej spolupráce cirkevných subjektov za účelom zachovania a propagácie kultúrno-historického dedičstva v slovensko-poľskom pohraničí.*

Uzyskane wybrane efekty:

- renovácia a vybavenie 16 chrámov
- vydanie a distribúcia 16 druhov brožúr v náklade 2.500 ks o každom drevenom chráme
- konferencia, workshop a zborník.

Projekt zrealizowany

Tročany

Hunkovce

2. **Názwa projektu: Dostupnosť, bezpečnosť a skvalitnenie infraštruktúry v slovensko-poľskom pohraničí**

Symbol projektu: WTSL.01.01.00-84-169/10

Partner Wiodący: Obec Osturňa

Ilość słowackich partnerów projektu: **1**

Ilość polskich partnerów projektu: **1**

Główny cel projektu: *rozvoj poľsko-slovenskej partnerskej spolupráce v oblasti zlepšenia stavu cezhraničnej infraštruktúry.*

Uzyskane wybrane efekty v čase kontroly:

- *dostavba mosta a rekonštrukcia priľahlej komunikácie*
- *obstaranie projektora a premietacieho plátna s príslušenstvom*
- *obstaranie notebooku s príslušenstvom*

Stan projektu: neukončený

Most

3. Nazwa projektu: **Belianske Tatry spolu a lepšie**

Symbol projektu: WTSL.02.01.00-84-127/08

Partner Wiodący: Mesto Spišská Belá

Ilość polskich partnerów projektu: **1**

Główny cel projektu: *zlepšenie turistickej atraktívnosti dotknutého územia dobudovaním turistickej infraštruktúry (cyklotrasy) a zlepšenie turistickeho potenciálu spoločnými aktivitami partnerov projektu.*

Uzyskane wybrane efekty v čase kontroly:

- *cyklistický chodník*

- obrazová publikácia 5.000 ks
- informačný bulletin 10.000 ks
- turistický sprievodca 10.000 ks
- propagačné DVD 5.000 ks
- exteriérové mapy 12 ks

Stan projektu: neukončený

Mapa

Cyklotrasa

4. Nazwa projektu: **Zachowanie kultúrneho a duchovného dedičstva „Kultúra – zrkadlo duše“**

Symbol projektu: WTSL.02.02.00-84-134/08

Partner Wiodący: Obec Lutina

Ilość słowackich partnerów projektu: **3**

Ilość polskich partnerów projektu: **2**

Główny cel projektu: *rozvoj a modernizácia kultúrnej infraštruktúry, ochrana kultúrneho dedičstva a propagácia kultúrnych tradícií poľsko-slovenskej cezhraničnej oblasti.*

Uzyskane wybrane efekty :

- *rekonštrukcia kultúrneho domu*
- *Lutinské a Piwnizcne folklórne slávnosti*
- *propagačné materiály (brožúry, mapy, CD) a ich distribúcia v počte 8.000 ks*

Stan projektu: neukončený

Kulturny dom

5. Nazwa projektu: **Dobudowanie kanalizačných sietí v prihraničných lokalitách Lúčka a Glebokie**

Symbol projektu: WTSL.01.02.00-84-125/08

Partner Wiodący: Obec Lúčka

Ilość polskich partnerów projektu: **1**

Główny cel projektu: *Zlepšenie infraštruktúry ochrany životného prostredia v obciach prihraničnej oblasti dobudovaním kvalitnej kanalizačnej siete a prípojok.*

Uzyskane wybrane efekty:

- *vybudovanie kanalizačných výstupov v obci Lúčka o dĺžke 3.160 m*
- *vybudovanie kanalizačného zberača v obci Lúčka.*

Stan projektu: ukończony

Informačná tabuľa

Nástenka obce

6. Nazwa projektu: **Wsparcie transgranicznej regionalnej e-współpracy**

Symbol projektu: WTSL.02.03.00-84-147/10

Partner Wiodący: Prešovská univerzita v Prešove

Ilość słowackich partnerów projektu: **1**

Ilość polskich partnerów projektu: **1**

Główny cel projektu: *podpora moderných elektronických sietí spolupráce firiem v cezhraničnom regióne.*

Wykonane wybrane efekty v čase kontroly:

- *správa o súčasných cezhraničných obchodných dokumentoch a porovnanie s UBL*
- *elektronická obchodná platforma.*

Stan projektu: neukončený

Tabuľa Prešovskej univerzity v Prešove

Výstupné materiály

7. Nazwa projektu: **Polepszenie dostępności komunikacyjnej na pograniczu polsko - słowackim**

Symbol projektu: WTSL.01.13.00-82-300/10

Partner Wiodący: Mikroregión Bystrická dolina

Ilość polskich partnerów projektu: 2

Główny cel projektu: *skvalitnenie dopravnej infraštruktúry so zameraním na alternatívne druhy dopravy.*

Uzyskane wybrane efekty v čase kontroly:

- *prípravná a realizačná projektová dokumentácia*
- *marketingová stratégia*
- *cyklotrasa (čiastočne).*

Stan projektu: neukončený

Zdjęcia powyżej – cyklotrasa

8 Nazwa projektu: **Kultura bez granic. Budowa i modernizacja polsko – słowackich domów kultury w Gminie Besko i 15 miejscowościach Mikroregionu Koszkovce,**

Symbol projektu: WTSL.02.02.00-18-081/08

Partner wiodący: Gmina Besko

Ilość słowackich partnerów projektu – 15

Główny cel projektu: *intensyfikacja współpracy transgranicznej pomiędzy RP i RS, polegająca na wzmocnieniu i pogłębieniu współpracy między społecznością Gminy Besko a Mikroregionem Koszkovce poprzez rozwój różnych działań kulturalnych w nowopowstałym Domu Kultury w Besku i 15 zmodernizowanych obiektach infrastrukturalnych Mikroregionu Koszkovce*

Uzyskane efekty:

- wybudowany *Dom Kultury w Besku*
- *modernizacja 15 obiektów infrastruktury kulturalnej w różnych miejscowościach Mikroregionu Koszkovce*

Projekt zrealizowany.

Dom Kultury w Besku

9. Nazwa projektu: **Zielone dziedzictwo – Parki Jarosławia i Humennego**

Symbol projektu: WTSL.02.02.00-18-019/08

Partner Wiodący: Miasto Jarosław

Ilość słowackich partnerów projektu: 1

Główny cel projektu: *modernizacja parku w Jarosławiu wg dwóch projektów budowlanych oraz przeprowadzenie rekonstrukcji francuskiej części parku w Humennem, polegającej na: wykonaniu remontu alejek i fontann, dokonaniu nowych nasadzeń oraz ułożeniu trawników.*

Uzyskane efekty:

- *odnowienie parku o powierzchni 0,68 ha, w tym: remont istniejącej fontanny i jej iluminacja,*
- *utwardzenie kostką brukową istniejących alejek spacerowych,*
- *dokonanie nasadzeń zielonej roślinności*
- *zainstalowanie ławek*

Projekt zrealizowany

Fragment parku przy ul. Czesławy Puzon w Jarosławiu

10. Nazwa projektu: **Dwie Cerkwie – zbliżenie kultur pogranicza Polski i Słowacji**

Symbol projektu: WTSL. 02.02.00-18-074/08

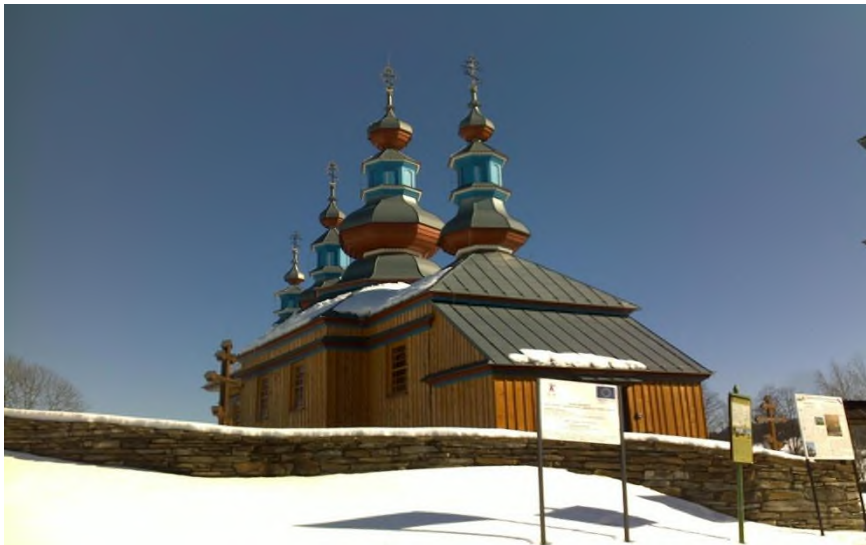
Partner Wiodący: Gmina Komańcza

Ilość słowackich partnerów projektu: 1

Główny cel projektu: *przywrócenie utraconych obiektów dziedzictwa kulturowego: dokończenie rekonstrukcji spalonej w 2006 r., XIX w. wschodnio-łemkowskiej drewnianej cerkwi w Komańczy oraz odbudowa drewnianej cerkwi z XVI w. w Haburze (Słowacja), przeniesionej w 1935 r. do Czech.*

Uzyskane efekty: *zrekonstruowana cerkiew w Komańczy*

Projekt zrealizowany

Cerkiew w Komańczy

11. Nazwa projektu: **Rozwój infrastruktury turystyki aktywnej poprzez utworzenie transgranicznej sieci produktów turystycznych w Krośnie, Svidniku i Presovie,**

Symbol projektu: WTSL. 02.01.00-18-068/08

Partner Wiodący: Miasto Krosno

Ilość słowackich partnerów projektu: 2

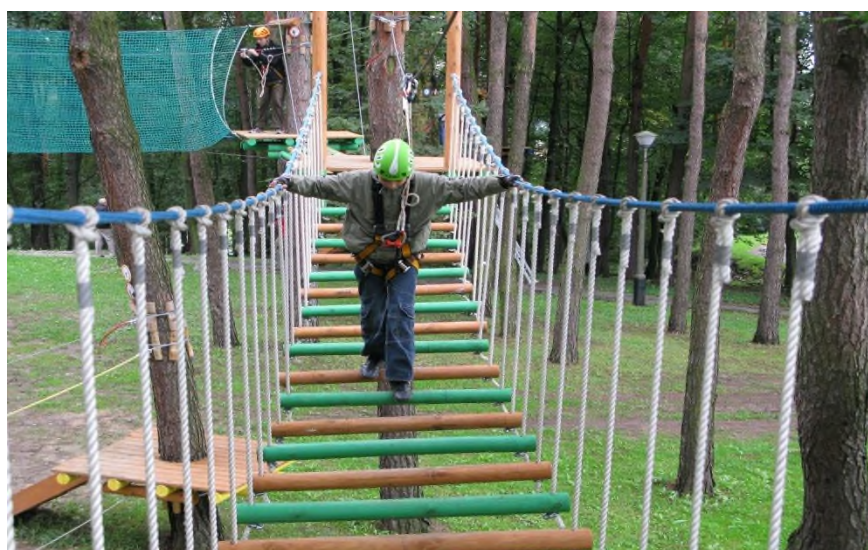
Główny cel projektu: *intensyfikacja współpracy transgranicznej, pomiędzy Rzeczpospolitą Polską i Republiką Słowacką, poprzez rozwój turystyki na obszarach pogranicza, uprawianej w największym stopniu przez mieszkańców tych obszarów*

Uzyskane efekty: *wybudowanie parku przygody w Krośnie oraz modernizacja wyciągu narciarskiego w Czarnorzekach*

Projekt zrealizowany

Zmodernizowany wyciąg narciarski w Czarnorzekach

Fragment parku przygody w Krośnie

12. Nazwa projektu: **Roztańczone pogranicze – Modernizacja infrastruktury kulturowej w Sanoku i Medzilaborcach**

Symbol projektu: WTSL. 02.02.00-18-062/08

Partner Wiodący: Miasto Sanok

Ilość słowackich partnerów projektu: 1

Główny cel projektu: *zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz wzrost atrakcyjności turystycznej przygranicznych obszarów Polski i Słowacji poprzez poprawę infrastruktury kulturowej, promowanie potencjału turystycznego, a także zwiększenie współpracy pomiędzy władzami i mieszkańcami obszarów przygranicznych*

Uzyskane efekty:

- *rozbudowa Sanockiego Domu Kultury (SDK) o salę tańca*
- *zakup strojów ludowych*
- *zorganizowano warsztaty i spotkania taneczne*
- *zorganizowano koncerty finałowe*

Projekt zrealizowany

Sanocki Dom Kultury – dobudowana część z salą tańca

13. Nazwa projektu: **Rozwój infrastruktury drogowej pomiędzy powiatem krośnieńskim, jasielskim i bardejowskim**

Symbol projektu: WTSL. 01.01.00-18-050/08

Partner Wiodący: Powiat Krośnieński

Ilość polskich partnerów projektu: 1

Ilość słowackich partnerów projektu: 1

Główny cel projektu: *intensyfikacja współpracy transgranicznej pomiędzy Rzeczpospolitą Polską i Republiką Słowacką, polegająca na ulepszeniu i zapewnieniu spójności przestrzennej obszaru polsko-słowackiego pogranicza oraz poprawieniu jego dostępności na terenie Województwa Podkarpackiego i – po stronie słowackiej – Kraju Preszowskiego.*

Uzyskane efekty: *przebudowano drogę nr 1896R Krosno–Kobylany–Toki na długości 13,711 km, dzięki czemu uzyskano najkrótsze połączenie komunikacyjne Krosna z przejściem granicznym w Ożennej*

Projekt zrealizowany

Fragment drogi w Kobylanach

14. Nazwa projektu: **Partnerstwo na rzecz budowy systemów kanalizacyjnych w gminach Zarszyn i Pakostov**

Symbol projektu: WTSL. 01.02.00-18-201/10

Partner Wiodący: Gmina Zarszyn

Ilość słowackich partnerów projektu: 1

Główny cel projektu: *budowę kanalizacji sanitarnej, wraz z przepompowniami ścieków i ich zasilaniem energetycznym, dla miejscowości Odrzechowa oraz – po stronie słowackiej – budowę sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią*

Uzyskane efekty:

- *wybudowanie i podłączenie, do istniejącej już oczyszczalni ścieków w Zarszynie, sieci kanalizacyjnej o długości 20.654 m,*

- *wybudowanie 9 przepompowni ścieków wraz z ich zasilaniem*

Projekt nieukończony

Tablica informacyjna projektu

Jedna z przepompowni ścieków